

**UCHWAŁA NR LXX.422.2023
RADY GMINY ZAGRODNO**

z dnia 23 czerwca 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), art. 4¹ ust 1, ust. 2 i ust. 2a oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172), Rada Gminy Zagrodno uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2024 dla Gminy Zagrodno w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Program obowiązuje od 01 lipca 2023 r. do 31 grudnia 2024 r.

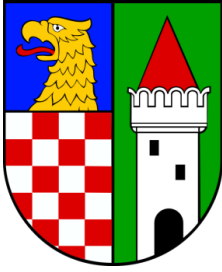
§ 3. Traci moc uchwała Nr LXV.386.2023 Rady Gminy Zagrodno z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2024.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zagrodno.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Zagrodno

Walenty Luszniwski

Załącznik do uchwały Nr LXX.422.2023
Rady Gminy Zagrodno
z dnia 23 czerwca 2023 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH oraz PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII na lata 2023-2024

Spis treści:

- I. Wstęp.
- II. Podstawy prawne programu.
- III. Diagnoza sytuacji w aspekcie problemów uzależnień i przemocy domowej oraz innych lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Zagrodno.
- IV. Priorytety, cele i zadania programu.
- V. Realizacja programu i źródła jego finansowania.
- VI. Postanowienia końcowe.

I. WSTĘP

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii **na lata 2023-2024** (dalej: *Program*) określa gminną strategię w zakresie zapewnienia mieszkańcom Gminy Zagrodno:

- wysokiego poziomu ochrony zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego;
- wspieranie rodzin w procesie wychowywania dzieci;
- redukcję szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, przemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi,
- edukacji zdrowotnej i profilaktyki uzależnień.

II. Podstawy prawne Programu

Obowiązek opracowania Programu wynika bezpośrednio z art. 4¹ ust 2 Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2023 poz. 165 ze zm.) oraz z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U z 2023 r. poz. 172 ze zm.) a także nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2469 z 2022 r.).

III. Diagnoza problemów w Gminie Zagrodno

1. Dane orientacyjne, ukazujące skalę zjawiska.

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców Gminy Zagrodno.	5257	5150	5038	5018
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (<i>PUP Złotoryja</i>)	199	229	197	195
Liczba osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych.	36	37	34	32

Wyszczególnienie	2019		2020		2021		2022			
Stopa bezrobocia w powiecie złotoryjskim (%).	12,9		13,7		12,1		13,8			
Liczba uczniów	311		316		308 (+ przedszkole 98)		272 (+przedszkole 98)			
w tym:	<i>budynek 135</i>		130		151		140		134	
	<i>budynek 181a</i>		139		119		148		138	
	<i>filie</i>		42		46		20		0	
Liczba interwencji domowych (wg danych Policji).	116		93		98		101			
Liczba założonych „Niebieskich kart”.(GOPS)	10		24		18		13			
Liczba rodzin doświadczających przemocy domowej (wg Zespołu Interdyscyplinarnego)(GOPS)	11		16		16		10			
Liczba osób doświadczających przemocy domowej (wg Zespołu Interdyscyplinarnego)(GOPS)	11	W tym 10 dzieci	39	12	38	w tym 22 dzieci	35	W tym 19 dzieci		
Liczba osób określanych jako sprawcy przemocy domowej (wg Zespołu Interdyscyplinarnego). (GOPS)	10		16		16		10			
Liczba rodzin żyjących w ubóstwie (wg danych GOPS-u za I półrocze) (GOPS)	107		114		95		115			
Liczba osób żyjących w ubóstwie (wg danych GOPS-u za I półrocze) (GOPS)	389	co stanowi 7,40% ogółu mieszkańcó	218	Co stanowi 4% ogółu mieszkańcó	151	2,99% ogółu mieszkańcó	181	3,0% ogółu mieszkańcó		
Liczba rodzin korzystających z pomocy opieki społecznej powodu alkoholizmu (wg danych GOPS-u za I półrocze). (GOPS)	14		21		12		10			
Liczba osób uzależnionych, które zgłosiły się Punktu Konsultacyjnego	188	156 odbytych spotkań	60	110 porad	70	186 porad	65	150 porad		
Liczba osób współuzależnionych, które zgłosiły się Punktu Konsultacyjnego.	5	10	5	0	4		5			
Liczba osób dotkniętych przemocą domową, które zgłosiły się Punktu Konsultacyjnego.	3		3		3		4			
Liczba wizyt domowych przeprowadzonych przez terapeutę pracującym w Punkcie Konsultacyjnym.	5		9		9		7			

2. W Programie uwzględniono:

- cel operacyjny 2. „Profilaktyka uzależnień” określony w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025
- działania rekomendowane w publikacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2023 roku”,

IV. Priorytety, cele i zadania Programu.

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców oraz grup społecznych Gminy Zagrodno.

Ustalono 3 priorytety:

1. Zwiększanie jakości i dostępności programów profilaktycznych oraz utrwalanie postaw zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Gminy Zagrodno ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
2. Ograniczenie zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu na terenie Gminy Zagrodno.
3. Ograniczenie rozmiarów szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych będących konsekwencją używania alkoholu.

Priorytet 1 - Zwiększanie jakości i dostępności programów profilaktycznych oraz utrwalanie postaw zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Gminy Zagrodno ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Cele:	Zadania
Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień, modelowanie postaw moralno-społecznych	Realizacja zadań/programów/zajęć/warsztatów z wykorzystaniem strategii profilaktycznych, w szczególności: <ul style="list-style-type: none">• Informacyjnej (dostarczenie wiedzy nt. skutków zachowań ryzykownych),• edukacyjnej (rozwijanie umiejętności psychologicznych i społecznych tj. nawiązywanie kontaktów, radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów, opieranie się naciskom grupy itp.)• alternatywnej (zaangażowanie się w działalność pozytywną np. artystyczną, społeczną, sportową, artystyczną, organizowanie zajęć pozalekcyjnych przez specjalistów/animatorów).
	Dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
	Upowszechnianie sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia.
	Wspieranie realizacji działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej prowadzonej w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także diagnozy w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3.
	Dofinansowanie lub finansowanie realizacji działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej szkół, placówek oświatowych i świetlic wiejskich w oparciu o szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne lub całoroczną pracę profilaktyczną z dziećmi i młodzieżą.
	Prowadzenie lokalnych i udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych – organizacja np. festynów, happeningów, pikników, promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, z uwzględnieniem działalności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży oraz całych rodzin, promocja rodziny w tym zakup niezbędnych sprzętów sportowych, nagród.
	Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

	<p>Podejmowanie działań edukacyjnych upowszechniających w społeczeństwie wiedzę na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży oraz promujących przekaz dotyczący konieczności zachowania abstynencji w czasie ciąży.</p>
	<p>Udział dzieci w koloniach i obozach i innych sesjach wyjazdowych z programem zajęć profilaktycznych i/lub socjoterapeutycznych.</p>
	<p>Finansowanie programów w zakresie poszerzenia oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych i sportowo-rekreacyjnych w celu promowania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>
	<p>Finansowanie zajęć promujących aktywność kulturalną i fizyczną w celu modelowania postaw moralno-społecznych dzieci, młodzieży i dorosłych.</p>
	<p>Współorganizowanie i dofinansowanie przedsięwzięć rekreacyjno-sportowych i integracyjnych na terenie Gminy Zagrodno.</p>
	<p>Organizowanie i finansowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.</p>
Zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców, opiekunów, nauczycieli, pedagogów	<p>Realizacja zadań rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.</p>
	<p>Prowadzenie specjalistycznego, interdyscyplinarnego poradnictwa dla rodzin z dziećmi, w których występują problemy z uzależnieniem behawioralnym, od alkoholu czy od środków psychoaktywnych.</p>
	<p>Realizacja rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom programów profilaktycznych.</p>
	<p>Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem niestanowiącym uzależnienia od substancji psychoaktywnych (tzw. uzależnień behawioralnych) oraz problematykę nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy”, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii</p>
	<p>Szkolenia i dostarczanie wiedzy z zakresu uzależnień i pracy profilaktycznej z dziećmi dla nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów, profilaktyków, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, opiekunów</p>
	<p>Wspieranie prospołecznych działań młodzieży z udziałem mentorów/tutorów, programów liderek i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.</p>
Zwiększenie wiedzy i kompetencji mieszkańców w zakresie uzależnień behawioralnych	<p>Edukacja publiczna - zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych o tematyce uzależnień; Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym prowadzenie kampanii społecznych i testów przesiewowych.</p>
	<p>Realizacja działań twórczych i artystycznych, minimalizujących wśród dzieci i młodzieży występowanie ryzykownych zachowań: program rozwoju osobistego i społecznego młodzieży szkolnej, realizacja programów profilaktycznych realizowanych w środowisku lokalnym, w tym działań teatralnych, artystycznych itp.</p>
	<p>Szkolenia/ edukacja kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.</p>

Priorytet 2 - Zmniejszanie dostępności do napojów alkoholowych oraz ograniczenie zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych na terenie Gminy Zagrodno.	
Zwiększenie kompetencji mieszkańców w ograniczaniu zachowań ryzykownych/problemych.	Organizowanie festynów, dni otwartych, konferencji, w tym konferencji naukowych, warsztatów, kampanii edukacyjnych, debat, seminariów z zakresu promocji zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom
	Podnoszenie wiedzy mieszkańców na temat zagrożeń związanych z pićm alkoholu i zażywaniem substancji psychoaktywnych oraz dostępnej oferty pomocowej dla osób doznających przemocy domowej poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – działania informacyjne i edukacyjne (np. opracowanie, zakup lub druk oraz kolportaż materiałów), – organizację i uczestnictwo w wydarzeniach skierowanych do mieszkańców Gminy Zagrodno.
	Wspieranie środowisk abstyntenckich.
	Organizacja badań i sondaży, pozwalających ocenić aktualny stan problemów społecznych - finansowanie diagnozy dotyczącej problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych.
Zmniejszenie dostępności do alkoholu oraz naruszeń prawa w jego obrocie.	Działania medialne, druk i kolportaż materiałów informacyjnych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 <i>/reklama, promocja/</i> i 15 <i>/zakaz sprzedaży alkoholu/</i> ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
	Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym kontrola rzetelności składanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wielkości sprzedaży w roku poprzednim.
	Szkolenia właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
Priorytet 3 - Ograniczenie rozmiarów szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych będących konsekwencją uzależnień.	
Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla rodzin z problemem uzależnień oraz rodzin zagrożonych uzależnieniem	Dofinansowywanie prowadzonych programów terapeutycznych i edukacyjnych dla osób uzależnionych osób współuzależnionych, ofiar przemocy domowej a także sprawców przemocy domowej;
	Finansowanie zajęć socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci rodzin z problemem uzależnień.
	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem uzależnień poprzez finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.
	Wspieranie działalności grup samopomocowych (w tym grup wsparcia) dla osób uzależnionych i doznających przemocy w rodzinie.
	Finansowanie metod pracy z osobami doznającymi przemocy w rodzinie, mających na celu zwiększenie umiejętności i możliwości radzenia sobie z przemocą (programy, warsztaty itp.)

	<p>Współpraca ze służbami publicznymi, szkołami nauki jazdy oraz placówkami leczenia uzależnień w zakresie edukacji i działalności informacyjnej, doposażanie placówek leczenia uzależnień, zakup materiałów edukacyjnych na rzecz placówek leczenia uzależnień.</p>
	<p>Udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej i zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i ich rodzicom oraz opiekunom poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konsultacje psychologiczne dzieci, młodzieży, rodziców, - terapię indywidualną dzieci, młodzieży rodziców, - konsultacje i terapię rodzin, - porady psychologiczne, - diagnozę uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, - zespoły interdyscyplinarne, - prowadzenie poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym dla uzależnionych, członków ich rodzin, osób doświadczających kryzysu, w tym z zaburzeniami psychicznymi, osób zagrożonych uzależnieniem, - dofinansowanie programów opiekuńczo-wychowawczych z dożywianiem dzieci w świetlicach i klubach środowiskowych.
	<p>Szkolenie osób pracujących z osobami stosującymi przemoc oraz doświadczającymi przemocy oraz szkolenie członków GKRPAiPN.</p>

V. Realizacja Programu i źródła jego finansowania.

1. **Głównym podmiotem** w realizacji programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, działająca w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii.

2. Organizację pracy Komisji określa **Regulamin** działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Zagrodnie.

3. **Źródłem finansowania** zadań Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Zaleca się umożliwienie osobom doznającym przemocy i uzależnionych m.in. od substancji psychoaktywnych w tym alkoholu, narkotyków czy dopalaczy (dorosłym i dzieciom) możliwości utrzymywania kontaktu z profesjonalistami, także z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych (telefon, Skype, e-mail, Zoom itp.).

5. Członkowie Komisji wynagradzani są za udział w pracach komisji. Zakres prac komisji określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Wysokość wynagrodzenia ustala się w kwocie 200,00 zł za posiedzenie. Wynagrodzenie przysługuje członkom komisji będących pracownikami urzędu gminy lub jednostek organizacyjnych gminy w przypadku gdy posiedzenie odbywa się poza godzinami pracy tego członka. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności zawierającej datę oraz godziny posiedzenia.

VI. Postanowienia końcowe

1. Zadania realizowane w Programie będą podlegały monitorowaniu i ewaluacji programowej.

2. Harmonogram wydatków na realizację zadań ujętych w Programie ustala corocznie Wójt Gminy Zagrodno.

Uzasadnienie

do uchwały sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2024

Zgodnie z art. 4¹ ust 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2023 poz. 165 ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, natomiast art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172) nakłada na gminę obowiązek przeciwdziałania narkomanii. Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy a po nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2469), która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. z możliwością uchwalania na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Programy są kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Zagrodno z lat poprzednich. Określają one lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz związanych ze zjawiskiem przemocy. Od 1 stycznia 2022 r. gminne programy muszą również zawierać elementy profilaktyki z zakresu uzależnień behawioralnych. Program jest adresowany do całej społeczności Gminy Zagrodno, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od środków psychoaktywnych w tym alkoholu, narkotyków czy dopalaczy, osób współuzależnionych, osób z grup ryzyka, dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi i narkomanii zawodowo.

Głównym zadaniem wynikającym z programów jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z nadużywaniem alkoholu, a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców Gminy Zagrodno. Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Kwota środków finansowych nie wykorzystana w danym roku budżetowym powinna zwiększyć pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2024 został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy Zagrodno, co pozwoli na zajęcie się problematyką alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych w sposób zorganizowany i kompleksowy. W związku z powyższym podjęcie w/w uchwały należy uznać za zasadne.